

ที่ ศย ๐๑๖/ ๔๓๘๘

สำนักงานศาลยุติธรรม

ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร

กทม. ๑๐๙๐๐

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๗๐๑๔ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้เสนอข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาเพื่อดำเนินการ และนายกรัฐมนตรีให้สำนักงานศาลยุติธรรมรับข้อสังเกตดังกล่าวเพื่อพิจารณาว่าสมควรจะดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาในเรื่องใดหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้ว มีความเห็นต่อข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ ดังนี้
ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ สภาผู้แทนราษฎร

๑) คณะกรรมการวิสามัญฯ เห็นว่าการกำหนดบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลางในการออกข้อกำหนดเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาในศาลภาษีอากรได้ภายใต้เงื่อนไขตามกฎหมายนี้ การออกข้อกำหนดดังกล่าวต้องเป็นไปเพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นธรรม และไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจไว้ รวมทั้งไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีอาญาของจำเลยต้องลดน้อยกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

เห็นว่า หลักการในการออกข้อกำหนดเป็นหลักการสากลเพื่อรองรับกรณีที่เกิดสถานการณ์หรือปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้าซึ่งการออกกฎหมายอาจไม่สามารถกระทำได้อย่างทันทั่วทั้งที่ การให้อำนาจแก่อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลางในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงในการออกข้อกำหนดจึงสามารถจัดการกับปัญหาหรือปรับปรุงกระบวนการพิจารณาของศาลได้โดยเร็ว เช่น อาจกำหนดให้นำวิธีพิจารณาทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ หรือกำหนดให้คู่ความสามารถยื่นคำฟ้องเริ่มต้นคดี อุทธรณ์หรือฎีกาที่ศาลจังหวัดได้

ทั้งนี้ อำนาจในการออกข้อกำหนดของอธิบดีผู้พิพากษาศาลภาษีอากรกลางนั้นมีอยู่อย่างจำกัด โดยมีอำนาจออกข้อกำหนดเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐาน และต้องได้รับอนุมัติจากประธานศาลฎีกา ซึ่งการออกข้อกำหนดจะต้องเป็นไปตามลำดับศักดิ์ของกฎหมาย กล่าวคือ ไม่อาจขัดหรือแย้งกับกฎหมายที่มีลำดับศักดิ์ที่สูงกว่า ประกอบกับการบัญญัติในลักษณะนี้ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๙ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๕๒ ด้วย ดังนั้น การออกข้อกำหนดจึงเป็นไปเพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นธรรม และไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจไว้ รวมทั้งไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีอาญาของจำเลยต้องลดน้อยกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมายแต่อย่างใด

๒) คณะกรรมการ ...

๒) คณะกรรมการการวิสามัญฯ เห็นควรให้มีการจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร หรือเจ้าหน้าที่ของศาลภาษีอากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้และความสามารถเกี่ยวกับกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับคดีภาษีอากร

เห็นว่า ปัจจุบันศาลภาษีอากรกลางได้ดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญฯ แล้ว โดยได้จัดตั้งคณะทำงานเพื่อเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหารจัดการคดี รวมถึงกำหนดให้มีการประชุมร่วมกันของหน่วยงานยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการในส่วนต่าง ๆ เป็นไปโดยเรียบร้อย

๓) คณะกรรมการการวิสามัญฯ เห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทบทวนกฎหมายให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติ กล่าวคือ เป็นกฎหมายที่กำหนดกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีในชั้นศาล โดยกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ได้เพิ่มเติมอำนาจให้ศาลภาษีอากรมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเกี่ยวกับภาษีอากร ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวจะไม่มีผลกระทบต่อกฎหมายสารบัญญัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ประมวลรัษฎากร พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงไม่จำเป็นต้องดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญฯ แต่ประการใด

๔) คณะกรรมการการวิสามัญฯ เห็นควรให้ศาลภาษีอากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา กำหนดมาตรการเพื่อลดผลกระทบต่อประชาชน เมื่อร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ... ประกาศในราชกิจจานุเบกษา อาจมีผลกระทบต่อประชาชนที่ต้องมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในการเดินทางมายังศาลภาษีอากรกลาง ซึ่งจากเดิมสามารถเดินทางไปยังศาลอาญา ศาลจังหวัดหรือศาลแขวงในท้องที่ที่ใกล้เคียงได้ เช่น การนำวิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้

เห็นว่า รูปแบบของการบริหารจัดการคดีอาญาเกี่ยวกับภาษีอากรของศาลภาษีอากรกลาง มีรูปแบบเดียวกันกับศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาทั่วราชอาณาจักร ในการนี้ ศาลภาษีอากรกลางอยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำร่างข้อกำหนดคดีภาษีอากร คู่ความสามารถยื่นคำฟ้อง อุทธรณ์หรือฎีกา ตลอดจนคำให้การ คำแก้อุทธรณ์และคำแก้ฎีกาได้ที่ศาลจังหวัดเพื่อส่งมายังศาลภาษีอากรกลาง ในการยื่นคำร้องขอออกหมายค้น หมายจับ ผัดฟ้องและฝากขัง ตลอดจนคำร้องขอปล่อยชั่วคราว ผู้ยื่นคำร้องยังคงยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดเพื่อให้ศาลจังหวัดดำเนินการ และมีคำสั่งได้ แล้วแต่กรณี นอกจากนี้ ร่างข้อกำหนดคดีภาษีอากรยังกำหนดให้นำการสืบพยานผ่านระบบการประชุมทางจอภาพมาใช้ในการพิจารณาคดีอาญาด้วย ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในการเดินทางมายังศาลภาษีอากรกลาง

๕) คณะกรรมการการวิสามัญฯ เห็นควรให้ศาลภาษีอากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ประชาชนได้รับทราบและเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของศาลภาษีอากร

เห็นว่า เมื่อร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรฯ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว สำนักงานศาลยุติธรรมจะดำเนินการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสื่อสารสนเทศของสำนักงานศาลยุติธรรม ได้แก่ เพจเฟซบุ๊ก “สื่อศาล” และแอปพลิเคชันไลน์ “inside COJ” รวมถึงจัดโครงการเผยแพร่ความรู้กฎหมายให้บุคลากรศาลยุติธรรมและประชาชนทั่วไปรับทราบถึงอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เพิ่มเติมขึ้นของศาลภาษีอากร

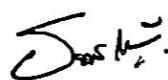
ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ วุฒิสภา

ในกรณีศาลภาษีอากรใช้อำนาจรับพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเกี่ยวกับภาษีอากรสำหรับการกระทำอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ซึ่งบางกรรมไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร แต่ศาลภาษีอากรรับไว้พิจารณาตามมาตรา ๗/๓ ก่อนเริ่มต้นสืบพยาน จำเลยอาจแถลงให้ศาลทราบถึงความไม่สะดวก หรือไม่ไปเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม เพื่อให้ศาลใช้ดุลพินิจในการสั่งแยกฟ้องได้

เห็นว่า ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ มีข้อสังเกตว่า กรณีที่ศาลภาษีอากรใช้อำนาจรับพิจารณาพิพากษาคดีอาญาเกี่ยวกับภาษีอากรสำหรับการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน ซึ่งบางกรรมไม่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากร แต่ศาลภาษีอากรรับไว้พิจารณาตามมาตรา ๗/๓ อาจก่อให้เกิดความไม่สะดวกหรือไม่เป็นธรรมแก่จำเลยได้ ในการนี้ ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า จำเลยสามารถแถลงไม่ว่าด้วยวาจาหรือยื่นเป็นคำแถลงให้ศาลทราบถึงความไม่สะดวกหรือไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมได้ เมื่อจำเลยได้แถลงให้ศาลทราบถึงความไม่สะดวกหรือไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมแล้ว หากศาลเห็นสมควร ศาลย่อมมีดุลพินิจในการสั่งแยกฟ้องได้ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรทัย เจริญวงศ์)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

ส่วนพัฒนากฎหมาย

โทร. ๐๙ ๕๒๐๔ ๘๘๖๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@coj.go.th